

Լ Ա Պ Տ Ե Ր

Դ Ի Ո Ք Ի Ն Ե Ա Ն

ԼԱՊՏԵՐԻ չրջանը 60 օրինակէ կը բաղկանայ	Խրաքանչիւր օրինակի գինն է փարայ , 30
Նրբանին գինն է գահեկան 40	Համակ կամ ո՛ր է գրութիւն պէտք է ուղղել
Նիստաշրմոխն 25	առ Տնօրէն և Տէր Արամ Աշճեան Կ. Պոլիս
Գաւառաց համար 50	Սիւմալիյիւ խոն փարս յարկ թիւ 35

Ս. ՏԱՐԻ Ո. ՇՐՋԱՆ

1884 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4

Թիւ 14

ԼՐԱԳԻՐՔ ԵՒ ՀԱՆԴԻՍՔ

Գ.

ԸՆՏԱՆԻՔ

Այսուբէնական կարգն՝ որուն հետեւած եմք Լրագրաց և Հանգիտոյ նկարագրութեանց մէջ, կը պահանջէր որ այս անգամ խօսէինք Վուրաստան մանկանոցի վրայ, բայց նկատելով որ Ը գիրքը Բ գիրքն լծորդէ ըստ նոր դիտոյն, զոր յայտնած ըլլալու պատիւը կը փայտելեմք այսօր՝ Հորհիւ մեր անգուշ ջանից վասն յառաջացման և բարդաւածման հայկական ընդունին, որ և է անգատահոսութիւն չեմք դաներ այս կամուար ուսման մէջ, մանաւանդ այսպէսով քիչ մ'աւելի չուսով մատուցած կրկնամբ Պատ. Հայկաբանից ծառայութիւն մի, որ բերկրանօք կը ընու մեր սիրտը .

Ը Դրոյն Բ գիրքն լծորդ ըլլալը դուցէ վարձանալի թուի հայոգիտաց, բայց գիւրին է համարուիլ, բաւական է որ այդ զար-

մացման մէջ ինկող անհատը հաճի ուր փոքրիկ գործողութիւնն ընելու ձանձրոյթն յանձն առնուլ, որ է՝ Բ գիրքն թեւն առ զափոխելով իջեցնել մինչեւ վար, և կցել զայն ծայրին, յայնժամ պիտի ունենայ այս ձեւ գիրքն Ը, զոր կը կոչեմք Է, այդ՝ զարմանքն կը փոխուի զմայրման, և կը կատարուի դիւան այն, զոր մենք ըրած ըլլալնու համար չեմք ուզեր երկարաբանել, Պատմութիւնն այս մասին մեզ ինկած փառքն անշուշտ չպիտի զրանայ. սակայն եթէ դող ոք համարձակի յափշտակել մենէ այս փառքն՝ պիտի բողոքեմք ամենայն զօրութեամբ, ո՛չ միայն քաղաքական արդարութեան, այլ և առաջի Աստուծոյ, որում է ա՛նկ տնօրինել պատիժ՝ անիրաւաց, և վարձ արժանաւորաց:

Պատ. Հայկաբանք, և ամեն զրիչ բըռնելու կարող անձինք այսուհետեւ և ամենայն ազատութեամբ կրնան Ը գիրք դուր ծածել Բ ի տեղ. դիւանա ազատուցուցալթէ այս երկու գիրքերը լծորդ են իրարու, զոր օրինակ՝ քրժիշկի տեղ պիտի կրնայ գրուիլ քրժիշկ, ինչպէս գործածուած

14

կոյ «բմբիշ» բառին տեղ «բմբիշ», զոր Բողոքական ազգայինք աղաւաղելով կը գրեն և կը հնչեն «բամբիշ» :

Արդ՝ յետ հաստատելոյ Ը ին Բ ին հետ լծորդ լինելն, և Լրագրոյ հանդիսից նկարագրութեանց մէջ սահմանեալ կարգէն չեղելնու պատճառը՝ գառնամբ Ը նտանիքի նկարագրութեանն :

Ը նտանիքը հանդէս մ'է, որ կը հրատարակուի տասն և հինգ օրը անգամ՝ մը, կամ ամիսը երկու անգամ, պարսնահոս թիւնն է Բարոյական, Տնտեսական, և այլ պիտանի գիտելիք նպատակ ունի իւր տնունն, այսինքն ընտանեաց կրթութեան գործը, գործ՝ որ արդարեւ մեծ ու ծանր է, այս ծանրութեան պատճառաւ է որ հրատարակիլն յանձնած է անոր խմբագրութիւնն ծանր մարդու մը, հօխայով՝ ՅՄ Շօխաւ և քիւլով՝ 833 քիւլ և քիւլ մ'ալ աւելի : Ը նտանիք կը հրատարակուի յարգապատիւ թուղթի մը վրայ, նշանաբան ընտրելով շնորհայտեւ տող մը առանց արտադրական սխալի, սակայն, կըսեն թէ, իւր այս պաշտօն մասնաւոր գիտմամբ մ'է, այսինքն ընթերցողաց միտքն չարաչար յղեցնելով՝ մատանջութեան ճիւղ մը բանալ լռելեայն, և ծառայել ազգին ընտանեաց իւրաքանչէր :

Ը նտանիքի մէջ կը գրէին երիտասարդք և օրիորդք խառն, բայց հիմա կը գրեն միայն երիտասարդներ, որը գիտեալաւոր, ուրը, անդիմակ : Ասոնք ամենքն, բառին ծայրածաւալ նշանակութեամբ, մեծ մարդիկ են, բայց ո՛չ հասակաւ, զի ամենքն ալ խնայողութեան տեսակէտով, արդէն փոքրահասակ պատարտութեամբ են ի ծնէ, այս, ո՛չ հասակաւ, այլ խելքով և հետեւաբար ըղբով, ստանց ամենէն կարծա հատակին ըղբն անգամ մը պատահմամբ ելաւելով՝ գտնուած է 2500 կրամ և 42

կրէն ճիւղ ու ճիւղ : Պատ՝ խմբագիրք՝ որ այս անձին քով լեւ մ'է՝ բազմատախտի բլրակի մը, կարծիք կոյ թէ անկէիւ ըղբ մ'ունեցած ըլլայ, իւր փորք՝ որ յամաւ անհամբերութեամբ մը միշտ իրմէ առաջ կը քալէ, կը հատուտէ այն կարծիքը, սակայն ո՛չ իւր ըղբիկն կշիռք ո՛չ իւր փորն չնն կըցած նսեմոյնել այն ազնուութիւնն, որ փանելոյի պէս փակած է մարմնոյն չեղապատիւ այս անձն՝ գերապատիւ է իւր գրութեանց մէջ, կը գրէ բանասիրական, կը գրէ անտեսական, վաղի մի և քաղմահմուտ անստէ մը սպրած ըլլալով, կը գրէ վէպեր, որք հստա քիմիագէտէ մը տարբարածուելով միմիայն ամիսն արտադրած են, սակայն ո՛չ այնքան դժուար՝ որքան իրենք քիմիագէտք, կը կիծեն խաշխաշէն :

Ասոր գլխաւոր աշխատակիցներն են՝ ընտանեկան նամակահիւնն շարագիրն և Որդամ, առաջինն՝ երկու օրիորդներու գիմակին տակ կը ներկայանայ միշտ, բարեկենդանի գիտեալաւորութեան անպաշտարիւր մը լինելով, բայց այս մարմին իւր խոտով նուրթիւնն այս է. «աղջիկ չընելու համար ի սկզբան յաւահատած էի. տակայն վերջապէս այս կերպով խորհեցայ լուծել վրէժս բաղդէն. այս՝ աղջիկ եմ ես հիմա, կերպնամ թէ աղջիկ եմ ես հիմա. գուցէ չհաւատաք, բայց անմոռութիւն է : Այս պարտին այս խոտովանութեան վրայ՝ մեծամեծ ընտանիքներէ, բայց ո՛չ Ը նտանիք հանդէսէն, մի քանի մայրեր զիս իւրենց մանչ ազոց հարսնութեան խնդրելու ձախող հարկին մէջ գտնուած են. սակայն ընտանեկան նամակահիւնն յարգոյ չարագիրը քաղաքավարութեամբ մերժած է՝ անչափահասութիւնը պատճառ բռնելով. և արդարեւ՝ տակալին շատ ողբով է. անցեալ օր իրեն տկամիւն խօսելու ստիպողականութեան մէջ գտնուելով՝ երկու կան-

գտնե՛լ Կարճնուպու պէտք ունեցայ : Այս պա-
րման ձայնն ալ կը նպաստէ իւր օրհարգու-
թեան վաւերականութեանը : այնքան նոր
եղանակաւ մը կը խօսի , որ տարակոյտ չմը-
նար թէ օրհարգ մ'է : պէտքերը քիչ մը գոր-
ծը կաւրեն , բայց կըսուի թէ ստանց հա-
մար պէտք եղած տնօրէնութիւնն ըրած է ,
այսինքն ածելիի պիտի դատապարտէ զա-
նանք , կամ մանաւարդ գործիքով մը դե-
ղի ներս բերնին մէջ պիտի քաշել սոց ,
որք այնուհետեւ հակառակ կողմէն ածե-
լով՝ անտառ մը պիտի ձեւացնեն բերնին
մէջ , սակայն այս վերջին միջոցն բաւական
մտահոգութիւն պատճառած է իրեն , զի
ընդդէմ է առողջաբանութեան , և մեր այս
պարտն առողջաբան մ'է ամբողջ անձաւու-
րութեամբն :

Երկրորդ աշխատակիցի Արգամ՝ ան-
բայտարեւի երիտասարդ մ'է . իւր ամենէն
մտերիմ բարեկամները չեն հասկցած թէ
ի՛նչ գաղտնարի կը ծառայէ , ինք ալ չէ
հասկցած իւր գաղտնարն : սա՛ իւր յօդ-
աւածներուն մարդը չէ : «Մարդ իւր ոճն
է» ճշմարտութիւնը կիցնայ այս երիտասար-
դին ստիճել , և կտոր կտոր ըլլալով՝ մեծա-
մեծ քրքիջներու պատճառ կուտայ Արգամի
Արգամ վաւարիմ է բնութեամբ և զուարճա-
խօս՝ լուրջ՝ յօդուածոցը մէջ սրոյցմով յաճախ
փակս կուդայ Ընտանիքի մէջ : Կը պատ-
մուի թէ օր մը այս յօդուածներն իրեն
գէմ՝ ելլելով՝ բողբոջած են անոր այս ըն-
թացիին համար . սակայն ինքը ժպտօք ը-
սած է . «Ահա՛ զաւակներ՝ որք իրենց հօր
դէմ՝ կը խիզախեն , բայց ահա՛ հայր մը՝
որ մտիկ չպիտի ընէ երբեք անոնց , վասն
զի մտիկ ըլլաւելու բաներ չեն :

Թէ աշխարհաբարեան է թէ գրաբար-
եան , ինք ասոր պատճառը այսպէս կը
մեկնէ «Իրեցէք զամենեւին» :

Ընտանիքի մէջ երբեմն Ընտանիքի

նպատակէն դուրս նիւթոց վրայ ալ դրուած .
ներ կան բայց Պատ . Խմբադիրը այդպիսի
փոքրիկ զարաուղութեանց կարեւորութիւն
տուողներէն չէ , բաւական է որ ինք տա-
որ վայրկենի մէջ միայն մէկ քայլ մը առ-
նէ , և առաւօտուն եթէ կամուրջ ելլէ՝ երկ-
րորդ օրը համի ի տարաւն . որ Զիւմայիւ-
լիւ Խանին շնորհքով ծակերէն միայն մէջ
հաստատուած է :

Ինչպէս ամեն լեզուներու և հանգէս-
ներու համար որոշած եմք , Ընտանիքի
պարունակութեան մասին ալ ապացուցական
տեղեկութիւն մը տալու համար՝ քաղուած
մ'ալ Ընտանիքէն ընկէ առաջ՝ չեմք աւ-
զեր չիչել թէ Ընտանիք Բերականի պէս
մերկ չէ , անիկայ կը հազնի մանթօ մը , ու-
րուն գոյնը կը փոխուի ամեն թուոյն . այս
մանթոյն ետեւի կողմը . իրրեւ պոչ . հան-
դիւնն պոյմաններն և չհրատարակուած
գրոց ծանուցումներն կախուած են :

ԿՐԹԱԿԱՆ

Ազնիւ Իւսկիւտարցիք , Իւսկիւտարցիք
ազնիւ , ահ , ազնիւ . Իւսկիւտարցիք , ոյժ
տուէք ձեր վարժարաններուն , ոյժէ աւելի
բան մ'ալ կայ , այն ալ տուէք ձեր վար-
ժարաններուն , ժողովրդեան ոյժը կրնայ
վհատեալ ոգիները կողորոշել , այո՛ , կող-
որոշել կրնայ ժողովրդական ոյժը վհատ-
եալ ագիները , ներեցէք այս կտորին վրայ
ծանրանալու , ո՛չ թէ ծանրաբայլ եմ ա-
նոր համար , այլ թէ խնդիրը ծանր է , տե-
սէք ինչ պիտի ըսեմ : Եունչ ասանք մեր
մանկութեան , որ դիակի կը վերածուի ,
եթէ չգորգենք նորա մեռելութիւնը , մի
զայրանաք եթէ ըսի , շունչ տանք որ դիակի
չվերածուի ետքն ալ թէ՛ եթէ չդորգենք
նորա մեռելութիւնը . դիտեմ որ պիտի հար-
ցնէք թէ մեռելութիւնը կգորգի՞ , և թէ
մեռելն արդէն դիակ մը չէ՞ . բայց իմ սէս

այս է, ի՞նչ ընեմք ո՛հ, Իսկիւտարցիք բժականգիր մի՛ լինիք. խնդիրը վարժարանի վրայ է, մեր դպրոցներն ինչ վիճակի մէջ որ լինին, միշտ մեզ համար նուիրական են, ըստ որում նուիրական է արաբացւոյն իւր վրանը, քան թէ յայտ իւր օտարի մը տարագոր, նուիրական են, վառըն զի հոն գեղեցիկ տօրաորութիւններ կընդունին հարուստն և աղքատ: Ահաւորիկ ա՛յս այսպէս: Սահայն Իսկիւտար կը ձգնի իւրապէս գոհացում առ իւր կրթական պիտոյից, զարմանալի՞ չէ Հոյ ծընողաց ոմանց անասորքութիւնն գէպի ազգային վարժարանները, ահա միակ վհատեցողիչ պարագան՝ որ կը խլէ մեր դասակները մեր գրկերէն, և օտար ձեռքերու մէջ կը դնէ: Այս կտորին մեկնութիւնը չպիտի տանք սակայն, աշխատեցէք, տանջեցէք մտքերնիդ որ գտնէք, ազգային վարժարաններէն կը փախչի՞ք, ահա ձեզի պատիժ:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՔ

Բարոյականը բան մընէ, որ երթալով շատ գործածուած տաղաբանական տառի պէս կը որբուի, զայն նորէն ձուլել տալու է. և ահա Ընտանիք այդ ձուլարանն է. խօսքըս մասնատրապէս ձեզի է, Հոյ օրիորդք բարի եղէք, ընտանիք պիտի կազմէք. աւագ որ կազմարարութիւն չգիտէք, գիտէք արդեօք մեր գիրքերը կազմել տալու համար մենք ի՞նչ նեղութիւններ կը քաշենք իր. բայց որո՞ւ կըսեմ, կինը գէշ արարած մ'է, հոմայն աշխարհի սիրելի Ագամեմոնը կնոջը ձեռքով սպաննուեցաւ:

Կիները բարի զգացումներ ունին, կիները սուրբ են, կիները հրեշտակներ են. ինչո՞ւ կը զարմանաք, անանք են:

Այս վերջէ կտորն ալ արաբական աշխի գրեցի, առջինը վշտանաք աէյի, ի՞նչ

ընեմք, որը անանկ կուզէ, որը առանկ, ևս ալ չուարեցայ, այս ի՞նչ գժուար բան է եզեր խմբագրութիւն ընելը:

Այս, քուրը հոգիս կը փայլէ որ կինը պոսամուսնին չափ չար չէ, արք չարագոյն եւս են, ահա՛ պատճառը, եթէ աշխարհի սիրելի Ագամեմոն թագաւորը կնոջը ձեռքով սպաննուեցաւ, Աստուած օրդիս սպաննուեցաւ արանց ձեռքով: Ուրեմն կրնաք ապահով ըլլալ այժմ թէ երբ այդ մը կնոջ վրայ գէշ կը խօսի, հին տւանդութեան մը հետեւելու համար է միայն: Ո՛հ, ազնիւ օրիորդք կրնայ ըլլալ որ դուք չար ըլլաք քանի որ մեր գուակներուն մայրերը պիտի ըլլաք այս խօսքերը յանցանք չսեպուի ինձ ամուսնացած չըլլալու համար, ո՛չ տպաւորէն ևս ալ ա՛յն ճամբուն մէջն եմ, որուն գլուխը կարճամանոյ կինն: Մանաւանդ կածեմ ինձ աւելի ներելի է ձեր ապագային վրայ խօսիլ, ինձ որուն վերապահած էր Ազդն զձեզ կրթելու գործը, «Բարի մայրերուս» ընչ օգտակար եղաց ձեզ, որոյ վերջանալուն համար անշուշտ ուրախ էք: Ո՛հ, հաւատացէք մէյ, մ'աղանանկ բաներ չպիտի գրեմ, գրեմ նէ ալ չգիտի հրատարակեմ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՆԱԿԱԿԱՆՔ

Նամակ իններորդ.

Կ. Պոլիս 25 Յուլիս 84

Սիրելի քուրիկ:

Երբոր Գուն պզտիկ քրոջք ասեղէ հետ սկսած յարաբերութիւններն պատմեցիր, զմայրում մը եկաւ վրաս, սխմայացեալի մը պէս գողալ սկսայ. իմ անխմեալ ասեղս բնաւ չխօսիք, բայց ևս ալ ուրիշ ուրախութիւն մը ունիմ, այն է մէկ հատիկ եղբայրս նա պատանեակ մ'է եղած չնո-

հայր, հայրստա ու բարեգէտ, իւր գէտքին ի զարդ՝ գեա նոր կը միան ծիլ ծիլ ըն- չոցք աճգաց, թեւ թեւ մօրսոց երեսոց աճ, աւանտա ո՛րքան գեղեցիկ է ո՛րքան սիրուն, ո՛րքան սիրող օրհորդաց: Բայց թե՛ կընեմք մեք: Դու քոյրդ կը դափնու- հո եղբայրս: ա՛հ, ո՛չ, ո՛չ, գէշ բան մ'է մեր այս բրածը: գէշ սրտոն մը՝ դու ըս- տանցնել կուզեմք: ա՛յսպէս կուսուցանէ մեզ «Լուսանիք»: Ուրեմն ուրիշ բանի վրայ խօսինք, եթէ Աստուած խաղէ ընէ, ա- նոնք իրարու հետ ճանչցուելու եղանակը չուտ կը սովորին: մինչեւ անգամ զմեզ ամօ- թով ալ կը ձգեն: Այդ՝ պիտի խօսիմ դը- րագարսնիս վրայ:

Իմ գրագարանս: սիրելի քուրիկս, նոր գիրքերով ճոխացուցի: Ընտանիք տետրերն ալ հոն աւելաւորեցի: մանաւանդ- այն տետրը, որուն մէջ նոր Ռօպէնսօնը պոետու փափկացուցման և բուստայի շի- նութեան եղանակին վրայ կը խօսի, օր մը մեզի հրամմէ: քեզի հետ բուստայ և խել մը քսելիքներ պատրաստենք: Գրագարա- նիս հարստային կողմը սրտեցի Սքեւելքնե- րուն համար: որպէս դի տաքնան, հիւսի- տային կողմը՝ Գրական - շարժումներուն հա- մար, որ առաւել եւս սրտելով՝ ստոխն: Իսկ քեզի համար: սիրտս, միայն սիրտս ո՛ւ պաշտելի քուրիկս: հոն աւելի ապահով կրնաս բնակիլ քանթէ քու անկողնոյդ մէջ, աւր մինակ ես:

Այս անգամստան համար պաշտի, դու անգամ, քիչ մ'աւելի կը բացուինք:

Քոյր
ԹՕԹ-ՕԷ

ԱՌՈՂ, ԶԱՊԱՆԱՆ

Գիտէ՞ք ազնիւ ընկերացիներս, հաւ- կեթին միջուկը դեղին է: փրան ճերմակ- քիչ խառնածը կարի դիւրամարս է ես ալ

հաւկեթ եմ: բայց կը խառնուանիմ թէ այս տեսակը չեմ: ուստի երբ ըսեմ հաւկեթ կերէք, չխորժէք թէ դիւ պիտի ուտէք: Բանջարեղէններն ալ դիւրամարս ես: ա- նոնքմէ ալ կերէք հաւուհին թորչին ալ կուտուի բայց քերթիկէն զգուշացէք: օգ- տակար չէ: Ըահանային կոչանք միայն կէ- րէք, ի միասին և կէվրեք, որովհետեւ ըս- հանային կոչանին հետ պայտղի հացը ան- կարելի է մարսիլ: կէվրէկը դիւրամարս է:

Հաւու՝ որտի և ձկան մի մի՛ ուտէք: խօ- րդին միայն աւելի դիւրամարս է: ձիւ, միո ալ կրնայ ուտուիլ: Մարմնամարդի համար չապլ եղէք, միւշեւ որ ինչուք կուտարք և մեռնէք: բայց անկէ վերջը՝ ալ զգու- շացէք մարմնամարդի վտրժութիւններէ: որովհետեւ կրկին մահը ըստ բան չէ:

Կաթին վրայ դուր անդամ կը խօսինք: տակայն աւելորդ չենք համարիր այժմէն յիշել թէ՛ կաթը ճերմակ և հեղուկ մար- մին մ'է:

Ընտանիքն ա՛յս է, և ա՛յս պիտի ըլլայ միշտ: կը վերջացնեմք Ընտանիքի մասին նկարագրականիս: ազգարորելով թէ լե- տանիք մի քանի օրէն կը ածնէ իւր միտե- եայ Յարկեանն:

Հ Բ Ր Ս Ս Ն Ո Յ Ե

ԶԵՍՈՒՆԻ ԺԱՂԱՎԵՐՈՒ

ԿԱՄ

ՎԻՃԱԿԲ

Այս փրճակայրդն չէի կորցապած: բայց «Հայրենիքի» հրատէրը՝ Հեղինակին անունը և դարձոյն գովելի նպատակը ստի- պեցին զիս ձեռքս գրգռեալ խօթել: Այժմ՝ Գրիտանայի «Վիճակացոյց» իմ՝ միմիակ զբօսանքս է: Հեղինակը կամ հեղինակու- չին՝ անուան նմանաձայն՝ այլինքն անոյց:

վիճակներ կուտուցանէ ինձ անով. Եսա իրիկուն կառնեմ կը նստիմ այս համակրելի տետրակը, ու ամեն անգամուն ալ նախ ամ տողերը կը կարդամ, որ տետրին նախագուռը կը կազմեն «Ջբօսանք ժողովրդեան կամ վիճակը, զրեց Քրիստոնայը»:

Ծնողքս կը հարցնեն ինձ ո՞վ է Քրիստոնէ, կը պատասխանեմ, չեմ՝ ճանչնար, միայն ըսած եմ թէ, կամ թէ վիճակացոյցին յառաջաբանը կուտուցանէ՝ թէ Քրիստոնայը քաղկեդոն կը բնակի, թէ չինի իսկ Քաղկեդոնցի, «Անո՞յն ի Քաղկեդոն», որ միշտ հարաւ կը փչէ՝ այս գարնացական խօսքն վերջապէս կը լսեմ զիս մօտիկ ընողներուն բերնէն. բայց քիչ յետոյ զարմանքն կանհետի, և խնդիրն կը լուսաբանուի՝ խորհելով թէ կրնան ըլլալ այդպիսի պատգովիւններ՝ որոց չկրնայ ազգել հարաւն:

Այս կարճ բայց խմբատուից խօսակցութենէն յետոյ՝ հետեւելով մեծահամբաւ հայ Գրադէտին, գրաւէր Ատոմի, օրինակին կոխիմ վիճակ ձգել, բայց որովհետեւ յոյժ ազգասէր եմ, նախ աղգային մեծ անհատներու հետ գործ կը բռնամ: Գրաւէր Ատոմ՝ կուտուցանէ ինձ որ աղջիկներն ալ չմոռնամ, ինչպէս ինք ըրած էր «Հայրենիքին անցեալ թիւերէն միայն մէջ» — Անցեալ իրիկունն ըրած վիճակահանութեանն արդիւնքը հետեւեալն է, կարգաւ կը գրեմ՝ զանունք:

Սիրտ մը դանեմ բարեգութ՝
Յայտնեմ ցաւերն որտիս մօտի,
Հոն հանգչեցնեմ գլխիկս,
Արքեմ աշացս արտատուք:

Ասիկայ ելու Քրիստոնային. ի պատիւ հեղինակութեան՝ նախ Քրիստոնայի պէտք էր առլ վիճակն:

Ինչ ըլլալ չեմ գիտեր,
Ինչ խօսիլ չեմ գիտեր,

Ատոմ չէրորք ամէ ինձի,
Որ ըսածս ըղբայի:

Այս վիճակը ելու Գրաւէր - Ատոմին, բայց անյարմարութիւնն կը խոտառութեամբ, գրելու պատճառը՝ միայն չտեսնէ:

Իմ ինչո՞ւս պէտք գրուածք,
Թերթը լինայ, անք բա՛ւ է,
Իմ ինչո՞ւս պէտք բուռածք,
Թերթը ծախուի, այն չա՛տ է:

Այս վիճակը ելու Հայրենիքին Պատկերագրին, որ չեմք կարծեր թէ վիճակներուն կարեւորութիւնն տալով վշտացոյներէն է:

Այս միջոցին, երբ կը պատրաստուէի տակաւին խել մը մարդոց վիճակներ հանել, խնդանօթի եօթը յամր հարսածներ ծախուցին թէ հրդեհ կայ. տունը տակն ու վրայ ելաւ, և որը վեր որը վար կը փազեր, որն ալ ի փողոց:

Վիճակահանութիւնս ընդհատեցաւ. ստիպին կը խոտանամ այսուհետեւ ո՛ր աւտեն ալ որ վիճակ ձգեմ, արդիւնքը հարդրել ընթերցողացս:

ԱՅԼ ՆԻ ԱՅԼՔ

Ինչպէս չիք արեգակ աւանց ստուերի, նոյնպէս և աւանց նախանձու ոէր չը կրնար լինիլ:

Ամեն կին իրաւունք ունի ինքզինքը գեղեցիկ կարծելու. երբ կը սիրուի:

Յոյժ գմուարին է ոխոյ մէջ ոչ խաբել և ոչ ալ խաբուիլ:

Տարիածու կնոջ մը սիրտը կը նմանի փարգի մը որ տերեւներն կորզուելով խոր սիրահարներէն, փաշն միայն կ'իյնայ իւր ամուսնոյն:

Քծնող կին մը այնպիսի մատանի մ'է որ կը չըջագայի ընկերութեանց մէջ և զոր իւրաքանչիւր ոք ըստ իւր կարգին կրնայ մտնն առնել :

Փօնթընէ 70 տարեկան հասակին մէջ տապ տկարութենէ յոյժ կը նեղուէր : Երկուց մը : մանկամարդ օրհորդ մը որն օր նորա հիւանդութեան տեղեակ էր : սենեակը մանեւրով :

— Տէր կըսէ : պէտք է մամերը դուրս հանել : կարծեմ միտ թիւնը կը սիրէք :

— Ո՛հ : օրհորդ : ձեր ներկայութեան պատճառաւ մարեւոյ չէ լոյսը : կը պատուախանէ նմա իցատէր ծերունին :

Ենորհրդը զեղեցկութեան արտաքին հոգին է :

Արտատուքը կնոջ զէնքն է :

25 տարեկան աղջկան մը հետ ամուսնացող ծերունին կը նմանի այն ագէտին որ գիրք կը դնէ իւր բարեկամացը կարգացնելու համար :

Սիրահարի մը հետ ամուսնանալը գէշ լրացուիտ է լու գինի չինել կը նշանակէ :

Ամուսնութիւն մը երջանիկ լինելու համար ոչընդ պարտի խուլ խի կինը կայր լինիլ :

— «Ածեցէք և բազմացարուք» աւուսիկ դէտաւոր վախճանն ամուսնութեան : Երբ կը գտնուին դեռ այնպիսի երիտասարդք որք հուշատք չեն ընծայեր այս Աստուածային խօսքին և որք պիտի ամուսնանային եթէ իրենց չը բազմանալուն վրայ վատահ լինէին :

Աւաքինի կինը այն է զորմէ շատ քիչ անգամ կը խօսուի :

Սիրահար մը մանկամարդ կամուհի մը առջև ի ծանր իջած : սիրոյ բառեր կարտասանէր :

— Տիկին : կը սիրեմ զձեզ և զոր ինչ կը սիրեմ ի ձեզ : այն ալ ձեր առաքնութիւնն է :

— Է՛ . . . պարոն : տղա ուրեմն ինչու ամեն ժամանակի պիտ կ'ենթարկէք այնպիսի վաճառի մը յորում Ձեր սիրածը կորուսելու վտահ կմ : կը պատասխանէ խորագէտ կինը :

Տարիքատ կին մը կ'ողբար և կարտասանէր իւր ամուսնոյն վրայ կղերականի մը առջև :

— Ո՛հ . . . խեղճ ամուսինն : Ընդ ես այժմ : հեծեմանօք կը գոչէր :

— Երկինքն է : տիկին կը պատուախանէ նմա քահանայն նորա յուսահատ ճիշդէն յուզեալ :

— Ահ : երկինքն . . . կը գոչէ անմիջիմար կարծեցեալ որբայրին : երանի թէ տանն և հինգ տարի յառաջ երթայր . . . ես ալ այն ատեն : որբայրութենէն օգուտ մը կրնայի քողել :

Մերոյ համար սէրը կը նմանի ձմեռու եղանակին մէջ արեգակն ճառագայթից որանք թէպէտ կը չըսենն մեր աչքերն բաց լինիլ բնու չեն տարբեր :

Տգիւղ կանանց համար գոհարք ծերութիւնն է :

Մտայ հաճոյքը միտի պարման է որբտի վերայ :

Օրերդք, մի խաղաք սիրոյ հետ ե-
թէ կուգէք որ սէրը զձեզ չփրտարէ :

— «Ինչո՞ւ այդքան պարզութեամբ կը
հաղտիք» կը հարցնէր որ մը Տիկին Ք***ի
մանկամարդ կին մը՝ «րն որ իւր հաղաւտ-
ներուն չքեղութեամբն շատ սիրահարներու
տիրացած էր :

— Որովհետեւ ես միայն մէկ տմուկն
ունիմ՝ կպատահանէ Տիկին Ք***

— Ի՞նչ է սիրահար մը :

— Խաբուած ամուսնոյ մը յաջորդն :

— Ի՞նչ է իւր պաշտօնն :

— Արտօնութիւն ունի ջնջելու երե-
րեկոյին այն համբոյրները զորս իւր տար-
փածուն ընդունած է առաւօտուն . . .

Առաքինութիւնը և սէրը երկու ճի-
ւադներ են . . . պէտք է որ մին զմիւսը
ուտէ :

Սէրը կնամնի այն մութացիանին որն որ
իւր ողորմութիւնը ընդունելէն յետոյ դար-
հեալ կ'ինդրէ :

Օժիտը ամուսնուանութեան բանակա-
նութիւնը, սէրը՝ նորու պատրուակն է :

Այլ եւս մէկը ոչ թէ մեծամարտու-
թեամբ այլ դրամով միայն կարող է իւր
սիրահարին սրտին տիրանալ : «Զիս առնե-
լու համար ոսկի՝ պէտք է և ոչ թէ երկաթ»
կրտէր օրերդ մը երկու մարդոյ որք իրեն
համար կ'ըսուէին :

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Պ. ՏըՍ. Բիւնի ՀԵՒԿԱԿԱՆ ԽՐՃԻՐԸ որ
տակէ առաջ Ընտանիք հանդիսին մէջ մաս
առ մաս հրատարակուեցաւ, այս անգամ

առանձին հրատարակեալ կը վաճառուի ի
դին 2 դահեկան, Հոյ դրամաճառաց րափ-
նաքա՝ որք զնահաւած են արդէն
վէպիս օգտակարութիւնը, պիտի փութան
անշուշտ ունենալ զայն :

ԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐՔՈՒՄ Հանգէւր կը հրա-
տարակուի երկու տարիներէ ի վեր խմբագ-
րութեամբ Եզիա Էֆ. Տէմիրճիպաշեանի, որ
իւր նոր գաղափարներն կը ծաւալէ այն
հրատարակութեամբ :

Տարեգինն է Կ. Պօլսոյ համար 4 մէճիա :

Արեւելեան Մամուլ պաշտօնական
գոյն ամսագիրը տասնեւչորս տարիներէ ի
վեր կը հրատարակուի խմբագրութեամբ
Աղգային Մեծայարդ գրողէա Մ. Մամուր-
եանի : Ամէն կարգի խնդիրներ հմուտ և
կարգաւորեալ սճով կը ներկայանան այն
Հանդիսին միջոցաւ՝ բանասիրաց :

Տարեգինն է 4 մէճիա, բաժանորդա-
դրութեան տեղն է Կ. Պօլս համար Սոթման
համամ՝ Ն. Կ. Պէրպէրեանի տպագրատունը :

Արդեամբ Ասիական Ընկերութեան
ԵՐԿՐԱԿՈՒՆԵՔ օգտակար հանգէւր կ'հրատա-
րակուի երկու տարիներէ ի վեր, տարւոյս
սկիզբէն Աղգային գրողէաներէն Եզիա Էֆ.
Տէմիրճիպաշեանի խմբագրութեամբ կ'հրա-
տարակուի :

Նիւթոյ առատութեան հետ հանդի-
սին գեղեցիկ կարգաւորութիւնը յոյժ զգա-
լի է եւնէ-է-է-է ընթերցողաց :

Տարեգինն է Պօլսոյ համար 40 դհ. և
գաւառաց համար 30 դհ. :

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ
ԱՐԱՍ ԱՇՃԵԱՆ

ՍԻՒՄՊՏԻԼԼԻԻ ԽԱՆ ՎԱՐԻ ՅԱՐԿՅԵ

ՏԳԱԳՐԱԿ, ՀՐԱՄԱՆԱԹ ՄԵԱՐԷՏԻ